

Zielone zamówienia publiczne

2015-12-07

3 grudnia 2015 r. w Warszawie odbyła się IX doroczna konferencja w zakresie zielonych zamówień publicznych zorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych.

Głównym celem wydarzenia było upowszechnienie informacji na temat środowiskowych aspektów powiązanych z tematyką zamówień publicznych, a także prezentacja konkretnych studiów przypadku (case studies). W konferencji udział wzięło ok. 110 osób - przedstawiciele polskich organów administracji publicznej odpowiedzialnych za zamówienia publiczne w macierzystych jednostkach.

Konferencję otworzył Dariusz Piasta - p.o. Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Prezes Piasta podkreślił kluczową rolę Urzędu w kreowaniu polityki zielonych zamówień publicznych w skali kraju. Zielone zamówienia publiczne są promowane przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach działań ujętych w „Krajowym Planie Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016”, który został przyjęty przez Komitet ds. Europejskich w dniu 3 kwietnia 2013 r. Inicjatywy podejmowane w tym zakresie przez Urząd mają charakter działań miękkich, czego wymiernym efektem była przedmiotowa konferencja.

Magdalena Olejarz - dyrektor Departamentu Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Zamówień Publicznych dokonała analizy możliwości odwołania się do aspektów środowiskowych w świetle projektu nowej ustawy Prawo zamówień publicznych przyjętego przez Radę Ministrów 27 października br. Projekt nowej ustawy ma na celu implementację do ustawodawstwa krajowego przepisów unijnych dyrektyw w zakresie zamówień publicznych (tj. dyrektyw 2014/24/UE, 2014/25/UE). Projekt nowych regulacji krajowych rozszerza m.in. możliwość wykorzystania etykiet, w tym etykiet środowiskowych w zamówieniach publicznych zezwalając na bezpośrednie odwołanie do nich w opisie przedmiotu zamówienia, kryteriach oceny ofert czy też warunkach realizacji zamówienia. Dodatkowo omówiono przepisy dotyczące kryteriów udzielenia zamówienia, które wprowadzają kryterium kosztu określonego z wykorzystaniem podejścia opartego na rachunku kosztów cyklu życia. Pani Olejarz zwróciła także uwagę na dopuszczalność w świetle projektu nowych krajowych regulacji zastosowania kryteriów oceny ofert odnoszących do wszystkich aspektów oraz wszystkich etapów cyklu życia przedmiotu zamówienia publicznego. Jak podkreślono, termin implementacji dyrektyw do porządków prawnych państw członkowskich UE upływa 18 kwietnia 2016 r.

Marcin Skowron - główny specjalista w Departamencie Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Zamówień Publicznych dokonał z kolei przeglądu obowiązujących przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych pod kątem możliwości uwzględnienia aspektów środowiskowych w postępowaniach przetargowych. Zwrócił przy tym uwagę na możliwość opisu przedmiotu zamówienia poprzez wskazanie wymagań funkcjonalnych mogących obejmować opis oddziaływania na środowisko. Wskazał także na katalog przestępstw skutkujących wykluczeniem wykonawcy z procedury przetargowej obejmującej przetwórstwo przeciwko środowisku. Pan Skowron omówił także przepisy dotyczące kryteriów oceny ofert i przykładowy ich katalog wskazany bezpośrednio w ustawie Prawo zamówień publicznych.

Maciej Kapalski - główny specjalista z Departamentu Energii Odnawialnej nowo powołanego Ministerstwa Energii (dawnie Ministerstwo Gospodarki) w ramach swojego wystąpienia omówił zagadnienie gwarancji pochodzenia energii z OZE oraz ich możliwości wykorzystania w ramach zamówień publicznych na dostawę energii. Gwarancja pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł jest dokumentem stanowiącym potwierdzenie odbiorcy końcowemu, że określona w tym dokumencie ilość energii elektrycznej wprowadzonej do sieci dystrybucyjnej lub sieci przesyłowej została wytworzona z OZE. Ich przekazanie następuje niezależnie od przeniesienia praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z OZE, czyli tzw. zielonych certyfikatów. Podmiotem odpowiedzialnym za wydawanie gwarancji pochodzenia jest Urząd Regulacji Energetyki.

W dalszej części konferencji Maciej Krzyczkowski - główny specjalista ds. ekozarządzania z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska przybliżył uczestnikom konferencji zagadnienie unijnego systemu zarządzania środowiskowego EMAS. Zwrócił przy tym uwagę, iż formalnym potwierdzeniem wdrożenia systemu w organizacji jest wpis do rejestru EMAS prowadzony przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. System ekozarządzania i audytu (EMAS) umożliwia przedsiębiorstwom i organizacjom skuteczną realizację obowiązków w zakresie ochrony środowiska, jak i optymalizację ponoszonych kosztów zarządzania energią i zasobami. Pan Krzyczkowski zaprezentował również uczestnikom konferencji przykłady środków zarządzania środowiskowego dla branży remontowo-budowlanej w świetle systemu EMAS.

Zbigniew Gieleciak - Prezes Zarządu Regionalnego Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A. w Tychach zaprezentował przykłady realizacji w ramach zamówień publicznych ekoinnowacyjnych inwestycji w sektorze wodno-ściekowym. Jednym z omówionych na konferencji przykładów zielonych inwestycji jest zastosowanie wysokosprawnych agregatów kogeneracyjnych wykorzystywanych do jednoczesnej produkcji energii elektrycznej i ciepła z biogazu. Działania Regionalnego Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej S.A. w Tychach zostały dostrzeżone również na szczeblu europejskim. Podmiot ten jest pierwszym polskim laureatem nagrody EMAS w kategorii małe organizacje sektora publicznego.

W dalszej części konferencji zaprezentowane zostały przykłady zielonych zamówień publicznych z branży motoryzacyjnej. Pierwszy z przykładów dotyczył zrealizowanego przez Komendę Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu postępowania przetargowego na zakup ogumienia do pojazdów służbowych. Julita Dudzińska - kierownik Sekcji Zamówień Publicznych oraz st. inspektor Paweł Kęsiak również reprezentujący Sekcję Zamówień Publicznych szczegółowo omówili zrealizowane przez KWP postępowanie na dostawę opon do pojazdów służbowych z wykorzystaniem dostępnych etykiet dla opon. W opisie przedmiotu zamówienia wskazano minimalne akceptowane parametry dla poszczególnych kategorii opon, a zastosowane porównawcze kryteria oceny ofert (tj. kryterium efektywności paliwowej i kryterium bezpieczeństwa odwołujące się do drogi hamowania na mokrej nawierzchni) oraz przypisana im odpowiednio wysoka waga pozwoliły na zakup ogumienia o możliwie najlepszych parametrach użytkowych. Wykonawcy byli zobowiązani przedstawić etykiety dla opon celem potwierdzeniem spełnienia przez zaofiarowane opony wymogów wskazanych przez Zamawiającego.

Następnie Bożena Skowrońska - kierownik Działu Zamówień oraz p. Ryszard Wróbel - kierownik Sekcji Autobusowej Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego S.A. w Krakowie zaprezentowali zrealizowane postępowanie przetargowe na dostawę autobusów miejskich zasilanych energią elektryczną. Zamówienie MPK S.A. w Krakowie wpisuje się w powszechne dążenie do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko i zapobiegania dalszym zmianom klimatycznym. W przedmiotowym postępowaniu na dostawę 4 sztuk fabrycznie nowych niskopodłogowych autobusów miejskich na energię elektryczną, aspekty środowiskowe zostały uwzględnione m.in. w warunkach technicznych zamawianych pojazdów oraz ekologicznych kryteriach oceny ofert o wadze 30% (kryterium techniczne i kryterium zużycia jednostkowego energii elektrycznej). Zakup autobusów elektrycznych stanowi pierwszy etap planowanych przez MPK S.A. w Krakowie inwestycji zmierzających do tego, aby usługi zbiorowego transportu publicznego były realizowane z wykorzystaniem niskoemisyjnych i ekologicznych autobusów, zgodnie z europejskimi trendami i standardami środowiskowymi.

Kolejna prezentacja służyła omówieniu doświadczeń Centrum Nauki Kopernik w realizacji postępowania przetargowego na świadczenie profesjonalnych usług sprzątania. Prezentacji tego przykładu dokonała Mariola Karczmarsz - gł. specjalista ds. zamówień publicznych z Działu Prawno-Administracyjnego Centrum Nauki Kopernik. Opisując przedmiot zamówienia określono technologię utrzymania czystości poprzez szczegółowe wskazanie m.in. technologii czyszczenia jak i charakterystyki chemicznej środków czystości. W ramach kryteriów kwalifikacji podmiotowej Wykonawców ocenie podlegały kwalifikacje osób bezpośrednio nadzorujących i zarządzających personelem sprzątającym. Wykonawcy byli również zobowiązani do przedłożenia branżowego certyfikatu jakości poświadczającego, że usługi realizowane są zgodnie z profesjonalnymi technologiami sprzątania, przy wykorzystaniu odpowiednich maszyn, narzędzi i środków chemicznych oraz przy udziale wykwalifikowanego personelu. Ponadto, środki chemiczne stosowane do wykonania prac oraz środki eksploatacyjne do dozowników sanitarnych musiały spełniać odpowiednie normy środowiskowe. Z kolei, w ramach kryteriów oceny ofert, zastosowano kryterium „konceptja wykonania usługi” o wadze 40%, w ramach którego ocenie podlegał m.in. dobór nowoczesnych narzędzi i maszyn oraz prawidłowych środków chemicznych, czy też sposób organizacji pracy gwarantujący spełnienie wymagań Zamawiającego.

Krzysztof Kielak - Zastępca Dyrektora ds. ochrony roślin i rolnictwa ekologicznego z Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przybliżył uczestnikom konferencji zagadnienie systemów jakości żywności uwzględniających wymogi ochrony środowiska. Zwrócił przy tym uwagę na możliwości ich wykorzystania w zamówieniach publicznych na dostawę żywności ekologicznej. Celem produkcji ekologicznej jest stworzenie zrównoważonego systemu zarządzania rolnictwem, w którym uwzględnia się systemy i cykle przyrody, utrzymuje i poprawia zdrowotność gleby, wody, roślin i zwierząt oraz równowagę między nimi czy też korzysta w odpowiedzialny sposób z energii i zasobów naturalnych (tj. wody, gleby, materii organicznej i powietrza). Z kolei funkcjonowanie systemu kontroli i certyfikacji w rolnictwie ekologicznym jest podstawowym gwarantem dla konsumenta (w tym konsumenta z sektora publicznego), że środki spożywcze znajdujące się na rynku wyprodukowane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi rolnictwa ekologicznego i są wolne od zanieczyszczeń (jak np. pozostałości środków ochrony roślin i hormonów), a podczas ich produkcji nie stosowano nawozów sztucznych i organizmów zmodyfikowanych genetycznie.

Więcej informacji na temat wydarzenia oraz materiały konferencyjne dostępne są w [serwisie internetowym Urzędu Zamówień Publicznych](#).